

Universitätsbibliothek Paderborn

**Jncipit solemne opus expositionis Euangeliorum
dominicalium tocius anni reuerendi magistri Alberti de
Padua ordinis frat[rum] heremitaru[m] sancti Augustini**

Albertus <de Padua>

VIme, 1480

Secunda pars

urn:nbn:de:hbz:466:1-30888

Sermo

conuersionem pescatorum fuerat post conuersionem ad pescationem rediit. cum veritas dicat. nemo mittens manū ad aratrum. et respiciens retro. aptus est regno dei Lu. 9. Precipue quod ut dicit Augustinus fecissent hoc apostoli mortuo christo antequam resurgeret. putarem quod hoc fecerant desperantes eum resurrecamus. nūc vero quod ad pescationem redierunt. postquam viderant eum vivum. et insperaverant loca vulnorum. atque insufflacionem habuerat spissantem valde inconveniens videbat quod ad pescationem redierint. Ad hoc responderet Gregorius. distinguis quod quedam sunt negotia que sine peccato fieri possunt quedam vero sunt que aut vix aut nullatenus sine peccato fieri possunt sic thalonei negotium. et talibus negotiis nemo se debet implicare propter hanc. Quod post christi resurrectionem non redidit ad thaloneum quod vero pescaria sine peccato fieri potest. ideo post conuersionem tale negotium repetere nulla culpa extitit pescari ut dicit Augustinus. quod apostoli non habebat unde vimarent. quam tamen in dignitatem ideo dominus euemeris permisit. ut appellerent ire pescatum quatenus dispositum miraculum exhiberet unde per nos quod Petrus apostolus mittens manus ad aratrum non respergit retro. retro enim aspirare est post conuersionem repetere culpam præteritam ut dicit gloriosus. Thesaurus. 4. Sed quod pescari non erat culpa. ideo non repetitur culpam præteritam. Tercio ponitur labor discipulorum sine fructu et exierunt et ascenderunt in nauim. et illa nocte. in nocte ut dicit Crisostomus. Piscabantur. quod adhuc forte dolori erant. Nihil prenderebant. Gregorius. Ifacta est inquit discipulis pescationis magna difficultas. magna est afflictio spiritus. quia cunctus eos labor ibat in cassum sed tamen in tanto labore sine fructu credendum est eos fuisse benignos et patientes. non turbatos ad iniuriam. sed cuncta in beneplacito dei ponentes. non sic faciunt praetores homines qui irascuntur. et frequenter etiam deum altissimum maledicunt. si non euenerat quod cupiunt. non aduententes quod deus disponit hominibus vitam melius. quod ipse homo cognoscat. psalmus. Jam cogitatum tuum in domino. Secunda pars.

Ecundo cum dicitur. Quare autem tangitur manifestatio salvatoris. laborantibus enim et afflitis discipulis atque ignorantibus quid agerent. astitit ihesus salvator. et quod tanquam in hac parte. Primum est christi plenitudo. mane autem factio. stetit ihesus in litore. Dicitur. Queritur enim Gregorius. cur per resurrectionem dominus stetit in litora. qui an suam resurrectionem coram discipulis in fluctibus maris ambulauit. ut dicitur. Mattheus. 14. Et respondet Gregorius. assignans rationem mysticam. dicit enim quod mare significat patrem secundum quod se causarunt tumultibus. et vnde vita corruptibilis illudit per soliditatem vero litteris perpetuitas eterne quietis figuratur.

xxviii

quia igit̄ discipuli ad huc erant in fluctibus mortalitatis vite. iō lababant in mari. & ppter eandem causam xp̄s ante resurrectionem in mari fuit cum eis quia vero redemptor n̄ iam corruptiōnem carnis excederat post resurrectionem suā in littore stabat potest etiam adhuc adduci l̄alis ratio. q̄ xp̄s volens manifestare veritatem sue resurrectionis. nihil debuit facere qd̄ esset discipulis occasio erroris. erant em̄ valde labiles: ut existimaret eum esse sp̄m si igit̄ ambulasset supra mare statim potuissent suspicari: q̄ esset fantasma. et ita habuissent impedimentū ad credendum resurrectionem eius. nam vt legit̄. Mat. 14. cum xp̄s ante resurrectionem ambularet supra mare. et veniret ad discipulos: qui erant in nauicula discipuli turbati sunt dicentes: quia fantasma est. et p timore clamauerunt. q̄ si fuerunt h̄c sp̄cata de eo quem nondum viderant mortuum. multo ampli se existimassent videre fantasma. si xp̄s quem mortuum viderant post resurrectionem supra mare ambulasset. E Deinde ostendit q̄ latuit discipulos eum esse xp̄m. non tñ cognoverūt discipuli: quia ih̄us est. Ila. 45. Vere tu es deus absconditus deus isrl̄ salvator. Scindum est vt dicit Cr̄iso. q̄ xp̄s mox scipsum non ostendit discipulis. sed voluit primo in allocutionem cum eis venire. Quae aut̄ sunt cause quare eum statim non cognoverunt. prima ex pte corporis xp̄i. quia sicut in potestate corporis glorioli est: q̄ se ostendat vel non ostendat. ita etiā in potestate ipsius est: q̄ si p aliquem modū se ostendat. vt cognoscat. vel etiam aliquo mō se ostendat: vt cognosci non possit. sed vide rit̄ tñ xp̄s igit̄ h̄z se ostenderet existentem in littore. quia tñ non eo mō se presentauit: quo posset cognosci. ideo ip̄m nō cognoverunt. Secunda causa potest assignari ex pte discipulorū. quia ita erant intenti ad opus piscationis. q̄ licet vide rent xp̄m in littore. non tñ aduertebant quis ip̄e esset. Posset etiam assignari causa ex pte distantie. quia em̄ xp̄s distabat ab eis cubitis ducentis. ideo forte non cognoverunt. Sēd ponitur allocutio xp̄i. dixit ergo eis ih̄us. pueri pueros appellat n̄ p̄t etatem q̄ Petrus iam habuerat uxorem. sed dicit eos pueros ab obsequio quemadmodū seruientes nobis in antiquis. pueros appellamus. nunquid pulmentarium habetis. i. habetis ne aliquid vnde possit fieri pulmentum. hoc aut̄ dicebat quasi aliquid vellet ab eis emere. Est aut̄ pulmentarium idē q̄ pulmentū. vt dī pulmentū cibū & delicatus & suavis. Vl̄ etiā qlibet cibus ppter panem qd̄ est cōpanagium. et bene nouerat ip̄se. q̄ nihil in ip̄a nocte prenderant. & tamē interrogat si aliquid habent

Sermo

venale ppter duo. Primo vt ipisis referentibz se nihil habere ha
beat locum mandare eis: vt mittant rethē in mare. Scdo quia
si xp̄s dixisset se scire q̄ nihil ea cepisset nocte. ex hoc signo cog
nouissent eum esse xp̄m. q̄ sciret occulta. xp̄s vero adhuc vole
bat differre suam cognitionem in miraculo magis evidenti. Re
sponderunt ei non certe non habemus pulmentū nec aliqd
cepimus. Tercio ponit preceptum xp̄i. dixit eis: mittite rethē ī
dextrā nauigii. ad dextram ptem nauis. mittite rethē in mare:
et inuenietis. inuenietis. s. multitudinem piscium. miserunt ḡ:
sicut mandauerat illis. et ita impletum est rethē magnis piscibus
quia iam nō valebat illud trahere. ppter multitudinem piscium
q̄ lus igit̄ valuit vniū verbum atq̄ impinz xp̄i q̄ totus labor
et plurima industria discipuloꝝ. Et attēde q̄ ista aggregatio pi
scium rethē discipuloꝝ facta est diuinitus. tū ministerio angelō
rum qui subito ad nutum xp̄i incluserunt intra retia illos pisces
de mari. G Quarto targit̄ notitia xp̄i. dixit ergo disci
pulis ille quem diligebat ih̄us. iste est Jo. euangelista Petro
ei dixit tanq̄ magis diligenti xp̄m. dñs est. ps. Cognoscāt q̄
nomen tibi dñs. tu solus altissimus sup cōm terram. Nota s̄m
Bedam. q̄ Jo. cognovit xp̄m ppter tria. s. ppter miraculū isti
piscationis. Item ppter sonum p̄ognite vocis. Item tertio quia
fuit recordatus alterius piscationis de qua habet. Lue. 5. q̄ ad
verbum xp̄i Petrus laxauit retia ī capturam. et decluserunt di
scipuli piscium multitudinem. venit igit̄ ī mētem Jo. miraculū
piscationis illiꝝ. et cognovit q̄ xp̄s esset. cuius etiā impio erat
facta ista piscatio. Quinto ponit quō discipulū cognito xp̄o ve
nerunt ad ip̄m. et pmo quō Petrus ceteris feruentior p̄mptius
venit. Symon ergo Pet. tū audisset q̄ dñs est statim credidit
Jo. tunica lucempsit se. Est aut̄ succingere: vestimenta eleuare su
pra singulum sicut faciunt qui ministrant: vt expeditiones fiant
erat em mundus: s̄m Bedam dī Pet. fuisse nudus. ad compa
tionem ceteroꝝ vestimentoꝝ. quibz vti solebat. qui vestimentis
solitis non erat induitus. Aut etiā dīa p̄ s̄m eundem. q̄ more
piscatorū piscandi studio nudus incessit: et misit se ī mare. eo
dem ardore quo multa alia fecerat. venit ad ilm. nec voluit ex
pedire: vt nauigio veniret ad xp̄m quia tā de sibi videbāt pos
se venire ad terram. Non tamen vt dicit Beda. intelligendū est
Petz̄ venisse sup fluidus. sed aut notando. aut pedibz p̄priis q̄
erat ppe terram. licet igit̄ Petrus non xp̄m prius cognoverit:
quia tñ p̄ lus oībo dilexit. iō prior venit ad xp̄m. Deinde ostēdit
quō alii venerunt. Alii aut̄ discipuli nauigio venerunt. Hoc te

xxviii

em timuerunt se mittere in mare. aut erubescerant succinat. et
balneati venire ad xpm. **I** Non em longe erat a terra. sed
quasi cubitis ducentis. Et attende qd cubitus quidam est geometricus
atinens sex vel nouem pedes. alius cubitus est visualis. co-
tinens vnu pedem cum dimidio tm. et est cubitus ps brachij:
et dñ a cubando. qd sup brachium cubat hoies. Cum ergo dicit
qd discipuli nō erat longe a terra. sed quasi cubitis ducentis. nō
est intelligendum de cubitis geometricis. qd tunc nō fuissent ppe
sed longe a terra. intelligendum est ergo de cubitis visualibus vñ
si erant ducenti cubiti et cubitus iste atinet pedem cu dimidio.
ptz. qd 300. pedibus distabant a terra. passus autem atinet. 5 pedes
et 10. 300. pedes sūt. 60. passus qd ppter discipuli distabat a terra.
60. passibus vñ cu miliare atineat mille passus p qd discipuli dista-
bat a terra mmq qd p sexta decima ptem vniq miliarii: trahentes
rethe piscium. et discipuli alii vene. ut nauigio trahentes p aqua
rethe piscium. sic em erat magni ponderis. qd illud non potuisse
sent collocare in nauim sc.

Tertia pars.

Ergo cum dñ. Ut ergo descendunt in terram. tan-
gi refectionis diuinum area qd quinq facit. Primo
pmittit diuinum paratio: ut ergo descendunt in ter-
ram. viderunt prunas positas: prunes sūt carbones
viue et igniti: et piscem suppositum: prunis. et viderunt ec pa-
nem. non quidem prunis suppositum: sed secundum: Nota qd huius
qd innuit Criso. qd xps ante passionem opabat miracula ex ma-
teria supposita. sicut ptz i mutatione aque in vnu. et in saturatio-
ne plici ex. 5. panibz et alia vice ex. 2. nūc vno ad mirabiliora sig-
na se transvert. nec tñ est intentio Criso. qd xps illum piscem. et
panem atq prunas creauerit. tunc ex mihilo sed qd de aliqua r-
mota materia oia ista fecerit voluit etiam xps. ut simul cum piske
quem prunis supposuerat ponere de pisco quos ceperant apli
quia ille unicus pisces non sufficeret eis omnibus. et vt etiam ostendere
non esse fantasma qd factum erat. vnde sequit: dicit eis ihu
afferte de pisco quos previdistis nunc. Ascendit autem Symo-
ninus in nauim. et traxit rethe in terram plenum magnis pi-
scibus centumquaginta tribus: dei miraculo. non qualescum
qz. sed optimi et electi pisces capti fuerunt: et cum tanti essent:
numero et magnitudine: non est scissum rethe: qd ideo dicit eu-
angelista. quia non solum fuit miraculum in captione piscium.
sed etiam in seruatione retis. **J** Scdo tangit mutantio
ad diuinum: dicit eis ihu. venite prandete: iam pauperat disci-
pulis prandium et ideo mutantbat eos. Tercio ponit certitudo